

آموزش جامع پرورش کبک در ایران

مقدمه ای بر پرورش کبک

شروع یک کسب و کار جدید به عنوان پرورش کبک برای بیشتر افراد ناآشنا و عجیب می باشد. کبک به دلیل شرایط اندک دشوار پرورش خود بیشتر به عنوان پرنده ای که مورد شکار قرار میگیرد شناخته میشود. این در حالیست که می توان با اندکی تجربه و زمان به یک پرورش دهنده کبک تبدیل شد و این پرنده را دور از زیستگاه طبیعتش پرورش داد و از گوشت بسیار لذیذ و تخم آن استفاده خوراکی و تجاری نمود.

گوشت کبک خاطره خوشی برای بسیاری از افرادی که بر روی آتش آن را کباب کرده اند به همراه دارد. اولین دیدگاه برای رسیدن به این گوشت شکار کبک است. گوشت کبک به عنوان یک غذای لوکس به دلیل شرایط پرورش خاص خود دارای قیمت بالا تری نسبت به سایر پرنده ها می باشد. وزن یک کبک نر در حدود ششصد گرم بوده و ماده آن صد گرم کم تر از نر وزن دارد. یک کبک ماده می توان در اولین دوره خود به طور متوسط 35 تخم بگذارد و این تعداد در دوره بعد به بیش از 55 تخم می رسد. لازم است بدانید این روند تا سه سال می تواند ادامه داشته باشید و یک کبک ماده تا سه سال به شما تخم نطفه دار بدهد.

یک کبک ماده با اجرای سیستم پرورش طیور تحریک نوری در طول 365 روز سال تا دو دوره اقدام به تخم گذاری می کند. نکته بسیار مثبت آن در این است که درصد نطفه داری این تخم ها در کبک بسیار بالا بوده و می توان با مدیریت صحیح و به کارگیری دستگاه جوجه کشی حرفه ای تا بیش از نود درصد از تخم های نطفه دار جوجه گرفت. بعد از آنکه کبک به دنیا آمد در زمانی کمتر از چهار ماهگی به بلوغ جسمی خود می رسد و وزنی در حدود پانصد گرم را به خود میگیرد. کبک از جمله پرندگانی می باشد که نسبت به بیماری ها مقاومت خوبی از خود نشان داده و می تواند سلامتی خود را حفظ کند.

در کشور عزیزمان ایران نیز یزد به عنوان یکی از پرچم داران پرورش کبک شناخته میشود. با وجود آموزش های مناسب که در سالیان اخیر به علاقه مندان داده شده است باز بازار برای پرورش دهندگان جدید باز می باشد و افراد می توانند در محیط های کوچک و بزرگ اقدام به پرورش کبک نمایند.

آموزش جامع پرورش کبک در ایران

کبک *alectoris chukar* :

کبک *alectoris chukar*

برای کبک در هر استان از کشور یک نام محلی مختلف می توان به زبان آورد برای مثال نام های چون ، خاسه کو ، زرج ، کو ، کوک ، ژرژ و ... نام های است که بر کبک نهاده اند. کبک به طور طبیعی در مناطق سخت و سنگی زندگی می کند. این پرنده را می توان در کوه ها ، صخره ها ، دره ها و مناطق خشک مشاهده کرد. کبک به صورت طبیعی وزنی در حدود 400 تا 600 دارد ولی وقتی آن را در محیط پرورش بزرگ کنید وزن آن (کبک نر سویه ایرانی) می تواند بین 500 تا 800 گرم باشد. عادت رفتاری کبک به این صورت می باشد که در صبح هنگام و بعد از ظهر بر روی زمین چرا می کنند. به طور معمول یک کبک اقدام به پرواز نمی کند مگر آنکه احساس خطر کند. در چنین شرایطی نیز پرواز کبک بسیار کوتاه و در مسیر های سرآشویی می باشد. حتما ضرب المثل معروف کبک را شنیده اید که ” سرش را مثل کبک زیر برف کرده ” این همان موضوع عدم توانایی کبک در پرواز است. برای اولین دوره اعراب به دلیل لذت فوقالعاده گوشت کبک اقدام به شکار این پرنده نمودند. البته در آن دوران روش های شکار سخت و غیر اصولی بوده و سعی می کردند با پراندن پرنده در جهت های مختلف آن را خسته کنند تا وقتی سر در برف فرو برد با دست آن را بگیرند. در تاریخچه کبک سه صفت ” خرامیدن ، قهقهه زدن و سر در برف فرو بردن ” نام برده شده است. جالب است بدانید داستان فرو کردن سر در برف کبک در شکار آن در طول تاریخ قصه طولانی داشته است و بسیار از شعرا در وصف حال کبک شعرها سروده اند. ” سرش را مثل کبک زیر برف کرده ” .

روش های شکار کبک

روش های شکار کبک

شکار این پرنده به روش های مختلف صورت میگیرد. در مراحل شکار بسته به تبحر فرد شکارچی از تور

، تله ، اسلحه شکاری و ... استفاده میشود. معمولاً در کشور ما فصل شکار از اوایل ماه چهارم شروع میشود ، درست زمانی که جوجه های کبک به سن حدود سه ماهگی خود رسیده اند و کم کم دور از پدر و مادر خود به صورت مستقل زندگی می کنند. البته در برخی از سالها شکار در این فصل نیز ممنوع اعلام میشود و بایست به این نکته دقت داشته باشید.

در زندگی کبک ها منابع آبی بسیار ارزشمند است. افراد محلی معمولاً راحت ترین روش برای شکار کبک را انتخاب میکنند و در زمان های خاص (معمولاً بامداد یا به وقت غروب خورشید) با قرار دادن تله های در مسیر منابع آبی یا اطراف آن اقدام به شکار این پرنده می نمایند. البته با تور های مخصوص نیز می شود این کار را انجام داد.

نکته جالب در این روش شکار کردن ایجاد صداهای شبیه به پرنده کبک نر است. بر از شکارچی ها با خود سوت های به همراه دارند که صدا پرنده کبک نر را تقلید می کند. برخی نیز صدا کبک را به ضبط کرده و آن را پخش می نمایند. این روش باعث میشود اعتماد سایر کبک ها به محل جذب شود. یک روش همراه با خشونت بیشتر در بین شکارچیان رواج دارد و آن هم استفاده از سگ های شکاری می باشد. سگ ها شکاری تربیت شده در بین درختچه ها رها میشوند و اقدام به شکار کبک ها می نمایند.

هدف از پرورش کبک

برای هر کاری که می خواهیم انجام دهیم بایست هدفی داشته باشیم. شروع یک کسب و کار اگر بدون برنامه و هدف باشد درصد بالایی از شکست را به همراه دارد. در پرورش کبک بایست هدف داشت ، یعنی بدانیم هدف از پرورش کبک چیست ، چطور باید این پرنده را پرورش دهیم ، کجا آنها را نگهداری کنیم و کبک های خود را چگونه به بازار عرضه کنیم.

در مسیر پرورش کبک می توان سه هدف را در نظر گرفت :

1. پرورش کبک مولد
2. تولید جوجه یک روزه
3. تولید نیمچه گوشتی

برای هر سه مورد یک توضیح کوتاه می دهم تا آشنایی اولیه با این موارد داشته باشید. در ادامه به بررسی دقیق تر هر یک از موارد خواهیم پرداخت.

پرورش کبک مولد چیست ؟

کبک مولد بنای پرورش کبک می باشد. مرحله اول از این مسیر را می توان به کبک مولد نسبت داد. کبک مولد تخم گذار به دسته از کبک ها گفته میشود که با تخمگذاری باعث ارتقاء گله و به دنیا آمدن جوجه های یک روز میشوند.

تولید جوجه یک روزه چیست ؟

برخی از پرورش دهندگان تنها قسمتی از مسیر پرورش کبک را انتخاب می کنند. یعنی با استفاده از دستگاه جوجه کشی صنعتی اقدام به تولید جوجه های یک روزه کبک برای سایر پرورش دهنده ها می نمایند.

تولید نیمچه گوشتی چیست ؟

نیمچه گوشتی پرنده ای است که از تخم نطفه دار جوجه گوشتی به دنیا آمده و بزرگ شده است. هدف از پرورش نیمچه گوشتی استفاده از گوشت آن می باشد.

جالب است بدانید !

جالب است بدانید که هر سه هدف کاملاً وابسته به هم می باشند. در سالن های بزرگ پرورش کبک هر سه هدف تحت کنترل یک مجموعه واحد صورت میگیرد. این در حالی است که در سالن های کوچک هر یک مسئولیتی از مسیر پرورش کبک رو عهده دار میشوند. در این مسیر کبک دار یک جوجه کبک را تا رسیدن به اندازه نیمچه کبک تخمگذار بزرگ می کند و سپس اقدام به تشخیص جنسیت کبک ها گله خود نموده و به نسبت سه به یک یعنی سه ماده و یک نر در سن حدود 6 هفتگی کبک ها را به فروش می رساند. پایان این مرحله ، شروع مرحله دوم یعنی داشتن گله و به دنیا آوردن جوجه های یک روزه می باشد. با رسیدن ماده ها به سن بلوغ شروع به جفت گیری کرده و سپس تخم گذاری می کنند. در این مدت روزانه سه نوبت کبک دار اقدام به جمع آوری تخم های نطفه دار می نماید و در محیطی مناسب برای جوجه کشی و قرار دادن در دستگاه جوجه کشی آماده می کند. سپس تخم ها جوجه کشی شده و با گذشت 24 روز جوجه های کبک گوشتی به دنیا آمده و به پرورش دهندگان کبک گوشتی فروخته میشوند. این چرخه به همین منوال ادامه میابد. انتهای هر دوره چرخه نیز فروش کبک های گوشتی 12 - 14 هفتگی به کشتارگاه ها برای عرضه گوشت آنها به بازار می باشد.